

Pluimveehouderij en -broederij Weel te Middenmeer

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

14 september 2007 / rapportnummer 1944-30

1. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER

De heren J.J. Weel, E.J.P. Weel, M.M.J. Weel en J.N.J. Weel zijn voornemens hun gemengd akkerbouw- en vleeskuikenbedrijf met 85.000 vleeskuikens en 200 hectare akkerbouwgrond uit te breiden en te verplaatsen van de Tussenweg 10 naar de Oudelandersweg 51 te Middenmeer. In de nieuwe situatie zullen:

- zes pluimveestallen met broederijen worden gerealiseerd, geschikt voor 1.620.000 vleeskuikens en voor 1.680.000 broedeieren;
- een bijgebouw worden opgericht bestemd voor een kantoor, een kantine, een hygiënesluis en een opslag van voer;
- een akkerbouwtak met een omvang van ca. 300 hectare worden gestart;
- het bedrijf aan de Tussenweg¹ worden beëindigd;
- in een vervolgfase een mestverwerkinginstallatie² en een slachterij worden gerealiseerd³.

Voor de bovengenoemde onderdelen, met uitzondering van de mestverwerkinginstallatie en slachterij, wordt één milieuvergunning aangevraagd bij het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wieringermeer. Voor de realisatie van het voornemen is tevens een vrijstelling van het bestemmingsplan nodig (ex art. 19 WRO). Ten behoeve van de besluitvorming over de vergunningaanvraag wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen⁴. Daarnaast zal het MER worden gebruikt bij de besluitvorming over de vrijstelling van het bestemmingsplan.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- De invloed van het voornemen op de ammoniakbelasting is van groot belang voor de kwetsbare natuur. Geef in het MER daarom de toekomstige ammoniakemissie en -depositie van het bedrijf en de gevolgen daarvan voor het milieu;
- Met het voornemen wordt in het gebied extra geur geëmitteerd. Geef in het MER de individuele en cumulatieve bijdrage van het bedrijf aan de toekomstige geurhinder;
- De landbouw draagt voor ongeveer 20% bij aan de Nederlandse fijn stof emissie. Beschrijf de verandering in stofemissie en het effect ervan op de stofconcentratie in de directe omgeving van het initiatief;
- Om goede besluitvorming mogelijk te maken is het van belang dat inzicht in het gehele voornemen⁵ wordt verkregen. Geef in het MER een beschrijving van fase 1 en fase 2 en de milieugevolgen van beide fasen.

¹ Wanneer twee gebouwen gerealiseerd zijn en naar behoren functioneren.

² In de startnotitie staat een biogasinstallatie, maar tijdens het locatiebezoek van de Commissie (16 juli 2007) werd door de initiatiefnemer aangegeven dat mestbehandeling onderdeel uitmaakt van het bedrijfsontwikkelingsplan en dat de biogasinstallatie één van de mogelijkheden is.

³ In de startnotitie als 'fase 2' benoemd.

⁴ Voor technische informatie over de m.e.r.-procedure en de rol van de Commissie wordt verwezen naar bijlage 1.

⁵ Fase 2 van het bedrijfsontwikkelingsplan (een slachterij en mestverwerkinginstallatie) zijn voorziene uitbreidingen en maken derhalve onderdeel uit van de voorgenomen activiteit.

Om deze hoofdpunten goed te kunnen beoordelen is van belang dat het MER bevat:

- een zelfstandig leesbare samenvatting, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming;
- voldoende onderbouwend kaartmateriaal, voorzien van een duidelijke schaal en legenda. Op het kaartmateriaal zijn in ieder geval kwetsbare natuurgebieden en geurgevoelige objecten aangegeven. Geef ook helder de afstanden van de gebieden en objecten tot het bedrijf aan;
- een heldere vergelijking van de gepresenteerde alternatieven volgens dezelfde methodiek en detailniveau;
- een omschrijving van het hele bedrijfsontwikkelingsplan (fase 1 en fase 2).

2. LEESWIJZER

In de volgende stukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat dit advies **niet** zelfstandig leesbaar is, maar in combinatie met de startnotitie moet worden gelezen.

Aanvullend op de startnotitie doet de Commissie in hoofdstuk 3 aanbevelingen over de doelstelling van dit project. In hoofdstuk 4 zet de Commissie uiteen welke alternatieven en varianten in het MER onderzocht moeten worden. Hoofdstuk 5 behandelt de milieueffecten.

3. ACHTERGROND EN DOELSTELLING

3.1 Probleemstelling en doel

De aanleiding en motivatie voor het voornemen staan beschreven in hoofdstuk 1 van de startnotitie. Dit kan overgenomen worden in het MER. Ga daarbij in op de redenen voor de bedrijfsverplaatsing en op hoofdlijnen een onderbouwing van de keuze voor de locatie Oudelandeweg 51 ten opzichte van alternatieve vestigingslocaties⁶ binnen het zoekgebied.

Het huidige bedrijf van de familie Weel ligt in het uitbreidingsgebied van het kassencomplex Agriport A7. Voor het huidige bedrijf is een bedrijfsontwikkelingsplan opgesteld om de huidige productiecapaciteit te vergroten van 85.000 vleeskuikens naar 500.000 vleeskuikens. Hiervoor is in 2006 een m.e.r.-procedure doorlopen, welke begin 2007 is afgerond. De aanvraag voor een milieuvergunning is nog in behandeling.

In het Structuurplan Wieringermeer, dat parallel aan bovengenoemde procedure is opgesteld, is in de zuidwesthoek van de gemeente Wieringermeer ruimte

⁶ Indien op de locatie Oudelandeweg 51, te Middenmeer wordt voldaan aan de wettelijke randvoorwaarden voor de verschillende milieueffecten acht de Commissie het uitwerken van locatiealternatieven voor dit initiatief gezien de lokale omstandigheden niet noodzakelijk. Het voornemen sluit aan op het door de gemeenteraad vastgestelde structuurplan (juli 2006). Ter onderbouwing van de locatiekeuze van de diverse functies in het structuurplan is een SMB (Strategische Milieubeoordeling) uitgevoerd waarvoor de Commissie op 19 mei 2006 een positief advies heeft uitgegeven.

gereserveerd voor megabedrijven⁷. In overleg met de gemeente, Agriport A7 en de familie Weel is vastgesteld dat een bedrijfsverplaatsing van het bedrijf van de familie Weel voor alle partijen voordeel biedt. Indien de voorgenomen activiteit geen doorgang vindt zal, behoudens vergunningen, de eerder aangevraagde uitbreiding van het bedrijf aan de Tussenweg worden doorgezet.

3.2 Wettelijk kader en beleidskader

De startnotitie geeft al enige informatie over het wettelijk kader en het beleidskader. Ontbrekende beleid en regelgeving zijn:

- Beleidslijn IPPC-omgevingstoets ammoniak en veehouderij;
- handreiking industrielawaai en vergunningverlening.

In het MER moet dit wettelijk kader en het beleidskader worden uitgewerkt voor de randvoorwaarden die wetgeving en beleid stellen aan het voornemen.

Hierbij dient -ook gelet op het feit dat niet duidelijk is op welk moment de vergunningaanvraag zal worden ingediend- uitdrukkelijk rekening te worden gehouden met:

- de voorziene veranderingen in de bij de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) behorende regelingen (zoals de algemene maatregel van bestuur met betrekking tot ammoniakemissie huisvesting veehouderij ('Besluit huisvesting');
- de IPPC-omgevingstoets⁸. Ga ook in op de BREF⁹ voor intensieve veehouderijen.

3.3 Te nemen besluiten

Het MER wordt opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over de aangevraagde Wm-vergunning. Tevens is een partiele wijziging van het bestemmingsplan nodig, omdat het perceel nog geen agrarische bouwbestemming heeft (artikel 19 WRO).

Ten einde tot daadwerkelijke oprichting en exploitatie over te gaan, is mogelijk een ontheffing noodzakelijk op grond van de Flora- en faunawet (zie paragraaf 5.5.7 van dit advies). In het MER dient te worden beschreven of dit het geval is. Indien er sprake kan zijn van effecten op Natura 2000-gebieden is ook een Natuurbeschermingswetvergunning benodigd (zie par 5.5.7 van dit advies).

Ga in het MER in op de stand van zaken omtrent deze procedures en op eventuele andere vergunningen of besluiten die verstrekt respectievelijk genomen moeten worden om het voornemen te realiseren.

⁷ In het structuurplan Gemeente Wieringermeer is de omschrijving van megabedrijven: "zeer grote agrarische bedrijven waarbij diverse schakels in het productieproces zoveel mogelijk op één locatie gevestigd zijn en die gekenmerkt worden door een groot bebouwingsoppervlak".

⁸ Dit volgt uit de van toepassing zijnde IPPC-richtlijn. IPPC is de afkorting van Integrated Prevention Pollution and Control. Het van toepassing zijn van deze richtlijn betekent dat emissies naar bodem, water en lucht moeten worden voorkomen en, wanneer dit niet mogelijk is, zoveel mogelijk worden beperkt.

⁹ Deze BREF (Best available technology reference document) is gebaseerd op de IPPC-richtlijn.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Inleiding

In de startnotitie wordt het bedrijfsontwikkelingsplan onderverdeeld in fase 1, bestaand uit de realisatie van zes¹⁰ pluimveestallen met broederijruimten en een bijgebouw, en fase 2. Deze tweede fase betreft de realisatie van een slachterij en een mestverwerkingsinstallatie. In de startnotitie wordt in hoofdstuk 2 slechts een beschrijving gegeven van fase 1. Aangezien fase 2 reeds voorziene uitbreidingen betreffen, maken de slachterij en de mestverwerkingsinstallatie onderdeel uit van het voornemen. Daarom dient bij de beschrijving van het voornemen, de alternatieven en het MMA zowel fase 1 als fase 2 te worden meegenomen.

Het voorkeursalternatief en de andere alternatieven moeten in het MER worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Maak in de beschrijving een duidelijk onderscheid tussen fase 1 en fase 2 zodat inzicht wordt verkregen in de verschillende 'stappen' van het voornemen. Het detailniveau van de beschrijving van fase 2 kan lager zijn maar in ieder geval voldoende om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van het gehele voornemen en de milieugevolgen ervan, zonodig kan gebruik worden gemaakt van bandbreedtes.

Een situatieschets van het plangebied en een breder studiegebied, waarin bebouwing en ecologisch gevoelige gebieden opgenomen zijn, moet onderdeel vormen van de beschrijving.

4.2 Voornemen

De Commissie vraagt om in het MER een eenduidige beschrijving van het gehele voornemen op te nemen:

Fase 1:

- het aantal te realiseren dierplaatsen in relatie tot het aantal te houden dieren;
- de uitvoering van de inrichting inclusief beschikbare oppervlaktes, rekening houdend met de vigerende welzijnswetgeving;
- de plaatsing en hoogte van de emissiepunten, en in geval van de toepassing van luchtwassers, ook de dimensionering van het luchtwassersysteem, in relatie tot de voorgenomen omvang van het bedrijf. Geef de milieuvoor- en -nadelen van het toe te passen systeem;
- een duidelijke tekening van de stallen, inrichting en installaties, voorzien van relevante maatvoeringen, details en legenda. In de plattegronden van de stallen moeten de geïmplementeerde codes uit de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) aangegeven worden;
- de wijze en capaciteit van de mestverwerking.

Fase 2:

- de slachterij, de locatie en de capaciteit van de installatie. Indien van toepassing het verdere proces van vleesverwerking en eventuele de bijbehorende vleesverpakking;

¹⁰ De realisatie en ingebruikname van de zes stallen zal stapsgewijs plaatsvinden.

- het type mestverwerkingsinstallatie¹¹, de locatie en omvang van die installatie, het te realiseren proces en indien van toepassing de toe te voegen (co-)producten. Van co-producten dient ook de wijze van opslag met de bijbehorende opslagcapaciteit te worden aangegeven;
- geef aan hoe in de voerverzorging wordt voorzien.

In het MER dient een overzicht opgenomen te worden van de beoogde fasering¹² en planning van de realisatie van de verschillende onderdelen.

4.3 Referentiesituatie

Voor dit initiatief is de beschrijving van de referentiesituatie eenvoudig, aangezien in het geval er geen milieuvergunning verleend zal worden de situatie blijft zoals deze nu is. De referentiesituatie voor dit initiatief is een perceel met geen noemenswaardige emissie van geur, stof of ammoniak. De autonome ontwikkelingen moeten hierbij worden beschreven.

Er staat nu nog geen veehouderijbedrijf op deze locatie, waardoor vrijwel iedere ingreep een verslechtering van de plaatselijke milieusituatie zal betekenen. Daarom is het van groot belang om in de beschrijving van de voorgenomen activiteit expliciet te maken wat de initiatiefnemer aan maatregelen treft om de milieueffecten te minimaliseren.

De Commissie merkt hierbij op dat het verdwijnen van de milieueffecten (van de vergunde situatie) door de beëindiging van de activiteiten aan de Tussengeweg 10, in het MER beschreven mogen worden maar dat deze effecten geen onderdeel uitmaken van de referentiesituatie.

4.4 Alternatieven

De startnotitie beschrijft het voornemen. Een toegevoegde waarde van een MER is gelegen in het geven van inzicht in de milieuconsequenties van het voorkeursalternatief ten opzichte van een Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) (en eventuele andere alternatieven) en een referentiesituatie.

Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken. Uit deze vergelijking kunnen eventueel nog extra te nemen maatregelen worden afgeleid. Alle alternatieven dienen te voldoen aan de eisen van de IPPC-richtlijn. De belangrijkste eis uit deze richtlijn en de Wet milieubeheer is dat de best beschikbare technieken (BBT)¹³ worden toegepast. Hierbij dienen alle BBT-maatregelen uit de van toepassing zijnde BBT-documenten conform de Regeling aanwijzing BBT-documenten te worden. Per alternatief dient aangegeven te worden welke overwegingen aan de keuze ten grondslag liggen, zoals

¹¹ Indien van toepassing.

¹² Hier wordt niet de fasering in fase 1 en 2 zoals opgenomen in de startnotitie bedoeld maar de 'stapsgewijze' bouw en in gebruik name van de zes stallen en andere onderdelen van het voornemen.

¹³ Op basis van de Engelse term wordt ook wel gesproken van het BAT-vereiste ('best available techniques'). Dit begrip is opgenomen in Wm artikel 8.11 lid 3. Bij de bepaling van BBT voor inrichtingen, bij het verlenen van vergunningen, dient het bevoegd gezag gebruik te maken van het afwegingskader uit het Inrichtingen en vergunningenbesluit (Ivb), artikel 5a.1 (Stb. 2005, 527).

milieuoverwegingen, overwegingen omtrent bedrijfsvoering en technische realiseerbaarheid.

Hoewel geen verplicht onderdeel voor het MER, adviseert de Commissie inzicht te geven in de investerings- en exploitatiekosten van de verschillende alternatieven.

4.5 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Werk in het MER het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) uit. Het MMA moet uitgaan van de technisch gezien maximaal haalbare mogelijkheden en technieken ter bescherming en/of verbetering van het milieu. Dit kan ook verder gaan dan de inzichten in de huidige beoordelingskaders. Ook moet het MMA realistisch zijn en binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen. Bij de ontwikkeling van het MMA adviseert de Commissie om primair aandacht te besteden aan maximale reductie van de uitstoot van ammoniak, van geur en van stof, door:

- toepassing van een luchtwasser waarin een combinatie van ammoniak, geur en fijn stof met een hoog rendement kunnen worden verwijderd;
- zodanige plaatsing van emissiepunten, zowel in het verticale als in het horizontale vlak, dat de geurhinder zo laag mogelijk is;
- een emissiearm huisvestingssysteem, in combinatie met een luchtwasser;
- directe afvoer van de mest.

Betrek in de uitwerking van het MMA ook het aspect dierenwelzijn¹⁴.

De Commissie adviseert om het MMA duidelijk te omschrijven en keuzes die hebben geleid tot het MMA in het MER te onderbouwen.

5. MILIEUASPECTEN

5.1 Algemene opmerkingen

Bij de beschrijving van milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bepaal de ernst van de gevolgen voor het milieu in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigerende en compenserende maatregelen¹⁵;
- per milieugevolg moet worden beschreven of deze onomkeerbaar is;
- expliciet moet aandacht worden besteed aan cumulatie van effecten op met name kwetsbare natuur¹⁶;
- gevolgen kunnen zowel negatief als positief van aard zijn.

Geef voor fase 1 van de verschillende alternatieven kwantitatief het effect aan op ammoniak, geur, fijn stof en geluid en voor fase 2 waar mogelijk kwantitatief, eventueel kan gebruik worden gemaakt van bandbreedtes. Voor de overi-

¹⁴ Hier wordt ook in de (nagekomen) inspraak reactie nr 1 om gevraagd.

¹⁵ Bij mitigeren kan gedacht worden aan het verminderen van landschappelijke effecten door het landschappelijk inpassen van een bedrijf, of het verminderen van geluidsemisatie door inpandig laden en lossen. Een voorbeeld van compensatie is het aanvullen van verloren natuur met nieuw aan te leggen natuur.

¹⁶ Het gaat hierbij met name om de achtergronddepositie van ammoniak.

ge punten kan volstaan worden met een kwalitatieve beschrijving van de effecten.

5.2 Ammoniak

In het MER moet aangegeven worden waar de voor verzuring gevoelige gebieden liggen¹⁷, wat de afstand tot het bedrijf is, of hier sprake is van nadelige gevolgen van het voornemen en in het bijzonder of er sprake kan zijn van significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Ga daarbij in het bijzonder in op de Natura 2000-gebieden IJsselmeer en de Waddenzee en de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur.

Geef in het MER aan of de alternatieven effect hebben op de instandhoudingdoelen van de natuurdoeltypen van de beschermde natuurgebieden, en zo ja: welke. Geef deze gebieden op duidelijk kaartmateriaal aan. Beschrijf daartoe in het MER:

- de te verwachten achtergronddepositie van de omliggende natuurgebieden volgens de autonome ontwikkeling. Gebruik voor de bepaling van de achtergronddepositie de gegevens van het RIVM en -indien beschikbaar- de gegevens van de provincie;
- de autonome ontwikkeling van de ammoniakemissie en toekomstige ammoniakemissie van het bedrijf bij de verschillende alternatieven;
- de instandhoudingdoelstellingen en kritische depositiewaarden voor de beoogde natuurdoeltypen in de natuurgebieden;
- de door het bedrijf veroorzaakte ammoniakdepositie op de natuurgebieden bij uitvoering van de alternatieven. Geef specifiek voor de kwetsbare en zeer kwetsbare gebieden uit de Wav en voor de Natura 2000-gebieden IJsselmeer en de Waddenzee via een verspreidingsmodel aan welke ammoniakdepositie te verwachten is.

5.3 Geurhinder

Beschrijf in het MER:

- de geurbelasting van de gevoelige objecten in odour units. Doe dit volgens de in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) aangegeven rekenmethode. Getoetst dient te worden op basis van artikel 3 Wgv. Indien de betreffende gemeente bij gemeentelijk verordening volgens artikel 6 Wgv andere waarden heeft vastgesteld, dan dienen deze waarden als toetsingskader;
- de momenten van maximale geurhinder die per etmaal kunnen optreden. Maak daarbij een inschatting van de maximale geurniveaus die zich kunnen voordoen;
- geef daarnaast inzicht in de geurbeleving op en in de directe nabijheid van de inrichting door middel van een omgevingstoets¹⁸ op basis van een verspreidingsmodel (V-stacks gebied).

¹⁷ Hieronder verstaan we de kwetsbare gebieden uit de Wav, als ook de kwetsbare gebieden die niet onder de Wav vallen. Dit laatste is nodig omdat niet duidelijk is of vereisten hieromtrent uit de IPPC-richtlijn geheel in de Wav zijn geïmplementeerd.

¹⁸ De rekenmethodiek, V-stacks gebied, werkt met een bereik van 2 km rondom het initiatief. Houdt deze afstand aan voor het in kaart brengen van de achtergrondbelasting van de geur (cumulatieve geurhinder).

5.4 Luchtkwaliteit

5.4.1 Fijn stof

Beschrijf in het MER op kwantitatieve wijze:

- de achtergrondconcentratie in de directe omgeving van het bedrijf¹⁹;
- de grootte en verandering van de stofemissies door het initiatief, inclusief verkeersbewegingen;
- de bijdrage van de stofemissies aan de fijn stof (PM₁₀) concentraties in de lucht in de omgeving van het bedrijf, beginnende op de grens van de inrichting;
- en in het geval overschrijding van de grenswaarden optreedt, de mogelijke maatregelen om de stofemissies te reduceren zodat ze voldoen aan de eisen zoals gesteld in Besluit luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005).

Toets, indien uit deze beschrijving niet met zekerheid kan worden uitgesloten dat de normen uit Blk 2005 overschreden zullen worden, de luchtconcentraties die optreden door het voornemen en de resp. alternatieven daarvoor aan de normen uit het Blk 2005. Beschrijf daartoe:

- de ligging en grootte (in ha) van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden²⁰;
- de mate van overschrijding van grenswaarden ter hoogte van woningen en andere bestemmingen.

Een modelberekening op basis van een verspreidingsmodel is nodig voor de toetsing aan de eisen van het Blk 2005. Deze berekeningen moeten worden uitgevoerd conform het Meet- en rekenvoorschrift Bevoegdheden Luchtkwaliteit van het Ministerie voor Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM, oktober 2006). Aannemelijk moet worden gemaakt dat het project realiseerbaar is binnen de eisen van het Blk 2005.

5.4.2 Mestbe- en/of -verwerkingsinstallatie

Geef in het MER kwantitatief de uitstoot van de technieken die gebruikt worden in de mestbe- en -verwerking. Ga daarbij in op de stoffen zoals genoemd in het NeR en het Besluit luchtkwaliteit 2005.

5.4.3 Voervoorziening

Beschrijf, indien van toepassing, de milieueffecten van de (eigen)voervoorziening, -bewerking(en) en -opslag(en). Ga hierbij in op mogelijke geur- en geluidhinder en transportbewegingen.

¹⁹ De Commissie adviseert om hierbij gebruik te maken van de berekende achtergrond concentratiekaarten van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP).

²⁰ Deze informatie is niet relevant voor de toetsing aan de grenswaarden en plandrempels uit het Blk 2005. Deze gelden immers voor de buitenlucht in zijn algemeenheid (m.u.v. arbeidsplaatsen, waarop de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing is). Voor het verkrijgen van inzicht in de mogelijke gezondheidseffecten acht de Commissie het echter van belang ook inzicht te geven in de mate van blootstelling van de bevolking. Gevoelige bestemmingen zijn woningen, scholen, ziekenhuizen, scholen, speeltuinen en sportvelden.

5.5 Overige aspecten

5.5.1 Geluid en verkeer

Breng in het MER de geluidseffecten van het voornemen in beeld, en geef aan in welke mate dit gevolgen voor de omgeving heeft. Ga daarbij minimaal in op:

- de geluidsemissies voor de dag-, avond-, en nachtperiode, voor:
 - een representatieve bedrijfssituatie en de geluidsproductie van de ventilatoren;
 - een regelmatige afwijking van de representatieve bedrijfssituatie (zoals het laden of lossen van kuikens);
 - incidentele bedrijfssituaties. Geef aan hoe vaak deze laatste zich voor kunnen doen;
- de mate waarin geluidsemissies hinder kunnen veroorzaken, vooral waar de emissies boven de richtwaarden (kunnen) uitkomen.

Beschrijf in het MER tevens welke transporten worden verwacht. Maak daarin onderscheid in de reguliere bedrijfsvoering, maar benoem ook de transportbewegingen tijdens piekmomenten door bijvoorbeeld seizoensdrukke. Beschrijf in het MER naast de geluidsemissies van de inrichting ook de hinder als gevolg van de hierboven genoemde transportbewegingen.

5.5.2 Energie

Geef in het MER de energiehuishouding voor het voorkeursalternatief en het MMA in hoofdlijnen weer, bijvoorbeeld in de vorm van stroom- en gasverbruik per dier.

Beschrijf de ambitie op het gebied van energiebesparing en beschrijf -indien aan de orde- de te nemen energiebesparende maatregelen. Geef daarbij aan welke energiebesparing wordt verwacht.

Indien voor een biogasinstallatie²¹ wordt gekozen, geef aan welke energiebesparing wordt verwacht door realisatie van deze installatie en waarvoor deze vrijkomende energie benut wordt (energiebalans). Hierbij moet beschreven worden:

- wat de technische uitvoering van de installatie is;
- de wijze van opslag en de opslagcapaciteit van de grondstoffen voor de mestvergisting;
- de hoeveelheden te verwerken mest en hun herkomst;
- de hoeveelheden toe te voegen stoffen (mest en co-producten), hun herkomst en de eventueel noodzakelijke voorbewerking;
- de hoeveelheden restproducten van het verwerkte digestaat en hun bestemming;
- de te verwachten effecten voor het milieu.

5.5.3 Klimaat

Naast de emissie van ammoniak, geur en fijn stof die een effect hebben op het milieu in de directe omgeving van het bedrijf, zijn er ook emissies die invloed hebben op grotere afstanden zoals bijvoorbeeld broeikasgassen. In relatie tot het voornemen kan hierbij gedacht worden aan de opslag van mest.

²¹ Een biogasinstallatie is genoemd als onderdeel van 'fase 2' van het bedrijfsontwikkelingsplan (paragraaf 1.2, pag. 5 van de startnotitie), maar tijdens het locatiebezoek van de Commissie werd door de initiatiefnemer aangegeven dat er nog onzekerheid bestaat over de methode van mestverwerking.

Ga in het MER in op de invloed van de opslagen mest buiten de stal die niet van het bedrijf afgevoerd wordt en bestemd is voor aanwending op het eigen akkergronden. Ga indien van toepassing eveneens in op de mest die opgeslagen wordt op de akkers van het eigen bedrijf. Geef daarbij aan welke emissies van CO₂, CH₄ en eventuele andere broeikasgassen verwacht worden. Dit in vergelijking met mest die in een gesloten ruimte is opgeslagen of is afgedekt.

5.5.4 Veiligheid

Geef zo goed mogelijk de kans weer op, en de aard van, calamiteiten en storingen die tot milieu- of dierenwelzijnsproblemen kunnen leiden. Beschrijf ook de te nemen maatregelen om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken.

Ga in de beschrijving van de veiligheid, indien van toepassing, ook in op de opslag en verwerking van zuur, waarbij de speciale opslagvoorzieningen van het zuur en de opslag en verwerking van het spuiwater (de wijze van verwerking/afvoer en de hoeveelheid water) ten behoeve van chemische of combinatie-luchtwassers worden besproken.

Geef tenslotte een beschrijving van de risico's gerelateerd aan de opslag voor de mestbe- en/of-verwerking.

5.5.5 Veeziekten

Geef aan welke situatie er ontstaat wanneer, bijvoorbeeld ten gevolge van Veewetziekten, een vervoers- of exportverbod wordt ingesteld en welke maatregelen worden genomen om binnen het bedrijf dieropvang te realiseren. Geef hierbij aan welke milieueffecten dergelijke maatregelen met zich meebrengen, ook in relatie tot de eventuele noodzaak om mest langer op te slaan.

5.5.6 Water

Breng de effecten van het voornemen op het watersysteem in beeld. Besteed daarbij aandacht aan:

- de waterinfiltratie in het gebied. Breng hiervoor de waterdoorlatendheid van de bodem in beeld;
- maatregelen om te waarborgen dat afstromend hemelwater schoon blijft;
- het hemelwatersysteem geef aan wat de locaties en het ruimtebeslag van de infiltratievoorzieningen en de buffers zijn (deze laatste dienen om vertraagde lozing te bewerkstelligen van hemelwater dat niet kan worden geïnfiltrerd in de bodem).

Geef in dit verband ook aan hoe en hoeveel water via een eigen bron wordt gewonnen en wat dit betekent voor wateronttrekking. Geef aan hoe reinigings-, spoel- en regenwater worden afgevoerd.

5.5.7 Natuur

In paragraaf 5.1 en 5.2 wordt reeds naar informatie gevraagd met betrekking tot natuur. Met name de informatie in paragraaf 5.2 dient ook gebruikt te worden bij de afweging die in deze subparagraaf wordt gevraagd.

Gebiedsbescherming

Beschrijf de mogelijke invloed van het voornemen op de beschermde natuurgebieden, zoals de Natura 2000-gebieden IJsselmeer en Waddenzee en de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur nabij het plangebied. Het bedrijf kan invloed hebben op een kwetsbaar gebied ook al is het hierin niet gelegen of is het er niet direct naast gelegen (externe werking). Maak onderscheid tussen

de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan, evenals de voor het gebied geldende instandhoudingsdoelstellingen dan wel ontwikkelingsdoelstellingen. Mocht op grond van objectieve gegevens niet uit te sluiten zijn dat significante gevolgen op het Natura 2000-gebied mogelijk zijn, dan is ook een passende beoordeling nodig op grond van de Natuurbeschermingswetgeving²².

Soortenbescherming

Op grond van de Flora- en faunawet (Ffw) is een aantal planten- en diersoorten beschermd. Ga na of de activiteit zal leiden tot in de Ffw genoemde verboden gedragingen. In het MER kan daartoe worden volstaan met het aangeven van de gevolgen voor de doelsoorten van het natuurbeleid, of een gemotiveerde selectie van de belangrijkste voorkomende soorten. Besteed daarbij ook aandacht aan mogelijke mitigerende maatregelen.

De Commissie geeft in overweging om ook de informatie die benodigd is voor een ontheffing op grond van artikel 75 van de Ffw gelijktijdig met het MER te verkrijgen en te presenteren. Dit is niet verplicht, maar biedt de initiatiefnemer de mogelijkheid om ook deze informatie door de Commissie te laten toetsen op methodische juistheid, alsmede te laten beoordelen of de uitkomsten plausibel zijn.

Om te bepalen of een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig is, dient een inventarisatie van de ruimtelijke verspreiding van alle in het studiegebied voorkomende relevante soorten te worden gemaakt. Afhankelijk van de conclusie is er mogelijk een ontheffingsverzoek op grond van artikel 75 Ffw noodzakelijk.

5.5.8 Landschap en Cultuurhistorie

Neem in het MER een beschrijving op van de archeologische verwachtingswaarden, cultuurhistorische waarden en landschappelijke structuur, als basis voor de effectbeschrijving van alternatieven en varianten. Indien er mogelijk archeologische waarden aanwezig zijn, dient dit door middel van inventariserend veldonderzoek verder in beeld te worden gebracht. Beschrijf indien aanwezig hoe effecten op archeologische resten, waardevolle cultuurhistorische elementen en karakteristieke landschappen voorkomen of beperkt zullen worden.

Geef in het MER aan hoe de nieuwe inrichting optimaal landschappelijk kan worden ingepast. Geadviseerd wordt in het MER een visualisatie van het toekomstige bedrijf op te nemen.

6. VORM EN PRESENTATIE

Geadviseerd wordt om in één visueel toegankelijk overzicht de beoordeling van de alternatieven op de meest onderscheidende effecten te verwerken. Dit betekent dat het MER helder en gestructureerd moet zijn zodat de milieu-informatie goed is terug te vinden. Daarmee wordt de onderlinge vergelijking vergemakkelijkt. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten

²² Dit dient dan afgezet te worden tegen de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. Let hierbij op dat ook een geringe toename van de ammoniakdepositie van 0,6 mol zuur/ha/jaar een significant gevolg kan betekenen (zie de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 20 september 2006, zaaknr. 200509110/1, LJN AY8489).

van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Verder wordt aanbevolen om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda toe te voegen. Op de kaarten moet de ligging en afstand tot kwetsbare natuurgebieden en objecten voor het verblijf van mensen (gevoelig voor geur, geluid etc.) goed worden aangegeven.

7. OVERIGE PUNTEN

Evaluatieprogramma

Het bevoegd gezag moet bij het besluit over de milieuvergunning aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek gegeven wordt, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

Besteed daarbij expliciet aandacht aan de emissie van fijnstof en geurhinder.

Voor het onderdeel 'leemten in milieu-informatie' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Familie Weel

Bevoegd gezag: College van burgemeester en wethouders gemeente Wieringermeer

Besluit: vergunningverlening op grond van de Wet Milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C14.0

Activiteit: Verplaatsing en uitbreiding van een gemengd akkerbouw- en vleeskuikenbedrijf (verdeeld over zes pluimveestallen) een totale capaciteit van 1.620.000 vleeskuikens en 1.680.000 broedeieren. Op termijn is ook in een slachterij en mestverwerkingsinstallatie voorzien.

Betrokken documenten:

Naast de startnotitie heeft de Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Structuurplan Gemeente Wieringermeer; KAW architecten en adviseurs, juni 2006.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in 'de Wieringermeerbode': 8 juni 2007

advies aanvraag: 15 juni 2007

ter inzage legging: van 11 juni 2007 tot 24 juli 2007

richtlijnenadvies: 14 september 2007

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

dr. ir. G. Blom (voorzitter)

ing. H.H. Ellen

ing. H.J.M. Hendriks

drs. F.H. van der Wind (secretaris)

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. Dierenbescherming regio NHN, Heiloo

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Pluimveehouderij en -broederij Weel te Middenmeer

De familie Weel wil het huidige pluimveebedrijf verplaatsen en uitbreiden. In de nieuwe situatie zullen zes pluimveestallen met broederijruimten worden gerealiseerd geschikt voor 1.620.000 vleeskuikens en 1.680.000 broedeieren. Daarnaast wordt ook gestart met een akkerbouwtak van 300 hectare. Een slachterij en mestverwerkingsinstallatie zijn in een later stadium voorzien.

De m.e.r.-procedure wordt ten behoeve van de milieuvergunning doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2186-7